

HRVATSKI SABOR
ODBOR ZA PROSTORNO UREĐENJE
I GRADITELJSTVO

KLASA: 022-02/25-01/30

URBROJ: 6521-14-25-3

Zagreb, 08. travnja 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Prijedlogu zakona o grobljima, prvo čitanje, P.Z. br. 140

Odbor za prostorno uređenje i graditeljstvo Hrvatskoga sabora, na 10. sjednici održanoj 08. travnja 2025. godine, raspravljao je o Prijedlogu zakona o grobljima, prvo čitanje, P.Z. br. 140, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 03. travnja 2025. godine.

Odbor za prostorno uređenje i graditeljstvo, na temelju članka 93. Poslovnika Hrvatskoga sabora, raspravio je navedeni akt kao matično radno tijelo.

Uvodno, predstavnik predlagatelja obrazložio je predmetni Prijedlog zakona te istaknuo kako će se njime, poštujući samostalnost jedinica lokalne i područne samouprave, ujednačiti postupanje upravljanja grobljima te povećati pravna sigurnost korisnika groblja, pri čemu se osnovne postavke upravljanja grobljima koja su bila i jesu u vlasništvu JLS-a ne bi mijenjale. Po prvi puta zakonom se uređuje status memorijalnih groblja za poginule branitelje kojima će upravljati ministarstvo nadležno za hrvatske branitelje. Jasno se propisuju prava i obveze JLS-a, upravitelja groblja i samih korisnika, pri čemu su istaknute izmjene u dijelu koji propisuje razdoblje između dva ukopa na isto grobno mjesto. Skraćuje se razdoblje za mogućnost premještanja groblja ako je to potrebno, sa dosadašnjih 100 na 30 godina. Ako se radi o izgradnji građevine ili izvođenju radova u interesu Republike Hrvatske, groblje se može premjestiti za 10 godina. Uređuje se pitanje kremiranja i prosipanja kremiranih posmrtnih ostataka umrle osobe.

Također, detaljno se propisuju grobni očevidnici i registri umrlih koje će morati imati svako groblje. Jedan dio grobnih očevidnika mora biti javan kako bi građani bili upoznati s brojem slobodnih grobnih mjesta i korisnicima postojećih, a sve s ciljem povećanja transparentnosti i olakšavanja građanima da dođu do grobnog mjesta. Propisuju se obveze korisnika grobnih mjesta, postupak gubitka prava korištenja te se jasno propisuju načini ustupanja prava korištenja grobnih mjesta.

Prijedlog propisuje i uklanjanje spomenika koji vrijeđaju vjerske, moralne ili nacionalne osjećaje ili veličaju velikosrpsku agresorsku vojsku u Domovinskom ratu, a spornima se mogu smatrati samo spomenici podignuti nakon 30. svibnja 1990. godine.

U raspravi je Pučka pravobraniteljica pozdravila donošenje novog cjelovitog Zakona o grobljima posebno u djelu koji se tiče uklanjanja neprimjerenih nadgrobničkih spomenika što je definirano u članku 13. uz prijedlog da se dodatno precizira formulacija nacionalnih, moralnih i vjerskih osjećaja građana, da se jasno navede kako je nedopustivo ono što je u suprotnosti s

drugim pozitivnim propisima što bi preciziralo normu, smanjilo mogućnost pravno neprihvatljivog tumačenja istog i doprinijelo pravnoj sigurnosti.

Također, mišljenja je da bi bilo dobro, a vezano uz članak 36. st. 7. u slučaju kada je utvrđeno da je izgled grobnog mjesta ili spomen obilježja u suprotnosti s člankom 13. st. 2., da žalba odgoda izvršenje, kako bi se izbjegle neželjene situacije uklanjanja nadgrobnih spomenika za koje bi se naknadno moglo utvrditi da su izvršna rješenja bila pogrešna.

Odbor je nakon provedene rasprave, jednoglasno (7 glasova „za“) odlučio predložiti Hrvatskome saboru donošenje slijedećeg zaključka:

PRIHVATA SE PRIJEDLOG ZAKONA O GROBLJIMA

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora Odbor je odredio predsjednika Odbora, Predraga Štromara.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Štromar

